

Nr 229.

Av herr **Sommelius**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 117, angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén.*

På grund av särskilda utskottets nr 1 utlåtande nr 1 beslöt B-riksdagen 1914, att antalet av Skånska Husar- och Dragonregementenas skvadroner skulle minskas från 10 till 8. Skånska Husarregementets ena i Uppsala förlagda skadron skulle överflyttas till Boden; den andra skulle införlivas med regementet i Skåne. Av regementets övriga skvadroner äro 5 förlagda i Hälsingborg och 3 i Landskrona och regementet sålunda hittills och för närvarande förlagt på 3:ne olika platser, vilket helt säkert icke är lämpligt.

Utan att riksdagen därom fattat definitivt beslut synes det av en ekonomisk P. M., vilken bilagts utskottsutlåtandet, som om man utan vidare tagit för avgjort, att skvadronantalet skulle bliva fyra i varje av sistnämnde 2:ne städer. I Kungl. Maj:ts proposition av den 6 dennes nr 117 anföres på sidan 13, att man för Skånska Husarregementets detachement i Landskrona ifrågasätter ytterligare stallutrymme för 184 hästar för en kostnad av 147,200 kronor, vilket belopp ingår i det för kavalleriet äskade anslaget 412,800 kronor. Med anledning härav har jag velat erinra om, att såväl nämnda regementes överste som chefen för första arméfördelningen och därjämte kavalleriinspektören, samtliga uttalat sig för, att icke blott antalet skvadroner i Hälsingborg må förbliva oförändrat fem, utan därtill förklarat sig anse, att regementet snarast möjligt må i sin helhet överföras till denna stad, och detta på grund av bland annat det skäl, att de i Hälsingborg befintliga kasernbyggnader och stallar samt omgivande övningsfält äro i synnerligen ändamålsenligt skick.

Ingen som äger kännedom om Hälsingborgsförläggningens företräden skulle tveka i valet.

Jag äger icke kännedom om anledningen därtill, att militärmyndigheternas uttalanden blivit fullkomligt obeaktade, men jag anser mig böra fästa uppmärksamheten på att då Hälsingborgs stad med arméförvaltningen uppgjort ett kontraktsevenligt avtal om ditförläggning av fem skadroner av Skånska Husarregementet, så borde därav följa en annan anordning än den, som i Kungl. Maj:ts nåd. proposition nr 117 är föreslagen i motiven för anslagsäskandet (sid. 13).

Då jag emellertid anser, att det såväl är till fördel för regementet i sin helhet liksom också för statsverket ekonomiskt gynnsammare, om avtalet med Hälsingborgs stad respekteras, så hemställer jag att riksdagen må besluta

att mom. 2 av Kungl. Maj:ts nåd. proposition nr 117 må få följande ändrade lydelse,

att — *under iakttagande av det med Hälsingborgs stad ingångna kontraktet, att fem skvadroner av Kungl. Skånska husarregementet förläggas till denna stad —* till beredande av ökat stallutrymme vid kavalleriet för år 1916 bevilja ett anslag av 412,800 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under 1915 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna, vad som under samma år kan finnas vara för ändamålet erforderligt.

Stockholm den 26 april 1915.

Malte Sommelius.

Afskrift.

Bilaga 1.

Till chefen för I. arméfördelningen.

Anbefalld avgiva yttrande angående kungl. Skånska husarregementets förläggning efter genomförd härordning, får jag härmed vördsamt anföra nedanstående.

Regementet, som för närvarande består av tio skvadroner om 100 hästar med förläggning av fem skvadroner i Hälsingborg, tre i Landskrona och två i Uppsala, kommer att efter härordningens genomförande bestå av åtta skvadroner om 135 hästar jämte en kulsprutetropp.

Den nuvarande förläggningen på tre olika ställen med ty åtföljande många och stora olägenheter på alla områden har väl fått anses såsom en provisorisk åtgärd intill dess Kungl. Maj:t bestämt, huru med regementet skulle förfaras.

Av de tre förläggningsgrupperna försvinner detachementet i Uppsala såsom sådant, varför frågan torde omfatta förläggningssorterna Hälsingborg och Landskrona.

Därvid kunna *tre alternativ* tänkas.

1. Hela regementet förlägges i Hälsingborg.
2. Fem skvadroner jämte kulsprutetroppen i Hälsingborg och tre skvadroner i Landskrona.
3. Fyra skvadroner och kulsprutetroppen i Hälsingborg och fyra skvadroner i Landskrona.

Ur organisationssynpunkt och ur övningssynpunkt — därvid dock med fränseende av olikhet i förutsättningar och möjligheter för övningarnas bedrivande — vore det förmånligt, att freds- och krigsorganisationen vore fullt överensstämmande, d. v. s., att regementet i fred vore så förlagt, att vardera bataljonen bestode av fyra skvadroner.

Alla fördelar skulle beredas regementet genom dess förläggning i sin helhet till en och samma garnisonsort.

Men hänsyn torde möjligen även få tagas till andra omständigheter, och i förevarande fall torde kostnadsfrågan komma att spela en så stor roll, att förlägningsfrågan i viss mån blir beroende av densamma.

Alternativ 1.

Hela regementet till Hälsingborg.

En återförening av hela regementet till Hälsingborg skulle upphäva de många och stora olägenheter, som äro förbundna med en splittrad förläggning. Härigenom bleve regementet åter mera fast sammanslutet och osäkerhetstillståndet förbytt i säkerhet; regementschefen kunde lättare övervaka regementet och dess utbildning; lättad uppstode beträffande befälsstillgång, (genom bortfallande av en del dubbla befattningar) och dess fördelning till tjänstgöring på de olika underavdelningarna; personalen åtnjöte fördel av den bättre garnisons-

orten och officerare och underofficerare bleve ej betungade med kostsamma förflyttningar mellan flera garnisoner.

För hela regementets förläggning till Hälsingborg skulle erfordras, förutom vissa tillbyggnader för de redan dit förlagda fem skvadronerna, ytterligare lokaler för de återstående skvadronerna. För möjliga kostnader hänvisas till alternativ 2.

Alternativ 2.

Fem skvadroner jämte kulsprutetropp i Hälsingborg och tre skvadroner i Landskrona.

Den nuvarande uppdelningen med fem skvadroner i Hälsingborg och tre skvadroner i Landskrona torde för det närvarande närmast motsvara det tillgängliga förläggningsutrymmet i de båda garnisonsorterna. Ytterligare stallutrymme torde behöva anskaffas i Hälsingborg för omkring 130 spiltor och i Landskrona för omkring 34 spiltor.

Vid bestämmande av denna fråga måste man dock taga hänsyn till, om förläggningen i Landskrona är avsedd att fortfarande vara mera ett provisorium, eller om den blir av konstant natur.

I vilket fall som helst måste ändringar och tillbyggnader göras, men vid en mera *permanent* förläggning till Landskrona torde det gamla och otidsenliga etablissemnet behöva genomgå en så genomgripande förändring, att man kan fråga sig, om det är lönande att nedlägga ytterligare kostnader på detsamma.

Följande arbeten torde under sådana omständigheter bliva nödvändiga: kasärninredningen ändras, uppförande av byggnader inrymmande sjukavdelning, expeditionslokaler, officers-, underofficers- och manskapsmässor samt bostäder för underofficerare, förutom ökat stallutrymme.

Härtill kommer behovet i Landskrona av ett exercisfält och en skjutbana.

Byggnadskostnaden jämte kostnad för markinköp m. m. i Landskrona skulle måhända då motsvara kostnaden för utökande av etablissemnet i Hälsingborg från ett femskvadrons- till ett åttaskvadronsetablissemnet.

Därvidlag skulle möjligen Hälsingborgs stad hava intresse av att ställa något område till förfogande för exercisfältets utökande, och den invid torget i Landskrona belägna tomten, å vilket etablissemnet är uppfört, kunde möjligen av kronan försäljas.

Alternativ 3.

Fyra skvadroner jämte kulsprutetropp i Hälsingborg och fyra skvadroner i Landskrona.

Den enda fördelen härav framför alternativ 2 torde ligga i organisationshänseende. Förutom den omständigheten att nuvarande utrymme i Hälsingborg för den 5 skvadronen icke skulle komma att fullt utnyttjas, behöfde i Landskrona, utöver under alternativ 2 nämnda byggnads- och markinköpskostnader, ytterligare kasern- och stallutrymmen för en skvadron samt ridhus anskaffas.

En utvidgning av nuvarande kasernområdet torde även då bliva nödvändig.

Med säkerhet torde Hälsingborgs stad icke utan ett drygt skadestånd godkänna upphävande av gällande kontrakt för regementets förläggning till nämnda stad i synnerhet som staden en gång förut blivit berövad en del av regementet.

Under sådana förhållanden bleve säkerligen kostnaderna så stora, att ännu större skäl komme att föreligga för regementets förläggning i sin helhet till Hälsingborg.

På grund av vad jag sålunda anført får jag härmed på det kraftigaste vördsam samt framhålla önskvärdheten av att regementets samtliga åtta skvadroner jämte kulsprutetropp efter genomförd härordning bleve förlagda till Hälsingborg under betoning av att fördelarna av ett samlat regemente väl motsvarar en eventuell merkostnad vid förläggningsfrågans ordnande.

Remissbehandlingen återgår.

Hälsingborg den 14 december 1914.

Ph. v. Platen.

.Regementschef.

G. Levenhaupt.

Rätt avskrivet intyga:

E. Karlson.

K. Eliason.

Bilaga 2.

Avskrift.

Till Konungen.

Anbefalld genom nådig remiss av den 28 december 1915 att avgiva underdånigt yttrande angående kungl. Skånska husarregementets förläggning efter genomförd härordning, för jag i underdånighet anføra följande.

Enligt vad chefen för 1 arméfördelningen anført, synes endast de trenne alternativen samlad förläggning i Hälsingborg eller förläggning med bataljonsstab och tre skvadroner i Landskrona och återstoden i Hälsingborg kunna ifrågakomma.

De militära fördelarna att hava hela regementet förlagt i Hälsingborg framför det senare alternativet äro följande:

1. Förenklad och till följd härav lättare mobilisering.
2. Bättre utbildning av regementet dels på grund av avsevärt gynnsammare övningsfält, dels på grund av flera tillfällen till övning såväl i vederbörligt bataljonsförband som i brigadförband med eller utan kulsprutetroppar, dels på grund därav att regementschefen lättare kan övervaka och leda hela regementets utbildning.
3. Ökad befälstillgång enär en del befattningar, (väbel, köksföreståndare m. fl.) som vid splittrad förläggning kräver tvenne personer, vid samlad förläggning kunna skötas av en person.

På grund av dessa militära fördelar anser jag mig böra föreslå, att hela regementet förlägges till Hälsingborg, så mycket mera som det, enligt vad under hand upplysts, förefaller som om denna förläggning ur kostnadssynpunkt icke skulle ställa sig nämnvärt ogynnsammare än den splittrade förläggningen till Hälsingborg och Landskrona, under förutsättning att staden Hälsingborg är villig att återbetala de 450,000 kronor, som den på sin tid erhöi i skadestånd för förläggningsstyrkans minskande från kontrakterade tio till nuvarande fem skvadroner.

Remisshandlingen återgår.

Stockholm den 22 januari 1915.

Underdånigst

Gustaf A. Nyblæus.

Inspektör för kavalleriet.

R. von der Lancken.

Rätt avskrivet intyga:

K. Eliason.

E. Karlson.

Avskrift.

Bilaga 3.

Till statsrådet och chefen för kungl. lantförvarsdepartementet.

Anmodad inkomma med förslag till *förläggning av K. 5* efter genomförd härordning får jag härmed, med bifogande av regementschefens yttrande värd- samt anföra följande.

Förläggningalternativ.

Chefen för K. 5 har uppställt följande alternativ:

Förläggningssort.	Alternativ 1.	Alternativ 2.	Alternativ 3.
Hälsingborg	Åtta skvadroner, en kulsprutetropp.	Fem skvadroner, en kulsprutetropp.	Fyra skvadroner, en kulsprutetropp.
Landskrona	—	Tre skvadroner.	Fyra skvadroner.

Det sista av dessa alternativ torde med hänsyn till mellan staten och Hälsingborgs stad träffat avtal, enligt vilket fem skvadroner *skola* vara förlagda till denna stad, böra lämnas ur räkningen.

I det följande inskränker jag mig därför till att mot varandra väga alt. 1 och 2.

Kostnadsfrågan.

Vid första påseendet förefaller det som om alt. 2, vilket innebär samma fördelning av skvadronerna på Hälsingborg och Landskrona som nu, skulle äga obetingat företräde ur kostnadssynpunkt.

Såsom närmare framgår av regementschefens yttrande kräver emellertid även en dylik lösning av förläggningsfrågan avsevärda kostnader såväl för ett tidsenligt ordnande av den föräldrade kasärnen i Landskrona, för anläggande därstädes av en användbar skjutbana och inköp av exercisfält.

Vid en jämförelse, ur kostnadssynpunkt, mellan föreliggande båda alternativ bör dessutom hänsyn tagas därtill, att Hälsingborgs stad kan sannolikt förut sättas vara villig att, vid en förläggning enligt alt. 1 (som ju skulle tillföra staden en ökad förläggning av en bataljonstab, tre skvadroner och en kulsprute-tropp), till staten återbetala de 450,000 kronor, som den på sin tid erhöi i skadestånd för förläggningsstyrkans minskande från kontrakterade tio till nuvarande fem skvadroner.

Slutligen bör beaktas att även alt. 2 medför icke obetydliga utvidgningsarbeten i Hälsingborg, bland annat kräves ökat utrymme för omkring 130 hästar.

Militära synpunkter.

I vad regementschefen anfört beträffande de rent militära fördelarna av hela regementets förläggning till Hälsingborg (alt. 1) instämmer jag till fullo.

Dessutom kan framhållas, att en samlad förläggning enligt alt. 1 bland annat medför den fördelen ur utbildningssynpunkt att regementets *båda* bataljoner och samtliga skvadroner kunna beredas oftare återkommande tillfällen till samövning med kulsprutetroppen än vad fallet blir vid alt. 2.

Ett sammanförande av regementet under regementschefens direkta befäl och ett återupprättande av den ständiga indelning i två lika stora bataljoner är således ur militär synpunkt synnerligen önskvärt.

Andra synpunkter.

För officerare och underofficerare medför en splittrad förläggning enligt alt. 2 avsevärda olägenheter särskilt med hänsyn till därav påkallade kostsamma förflyttningar mellan de båda garnisonsorterna.

En konsekvens härav blir mången gång ett försvarande av personalplaceringarna.

På grund av vad jag ovan anfört och då den nuvarande förläggningen till Landskrona av tre skvadroner måste anses såsom endast provisorisk, får jag vördsamt föreslå att *K. 5* efter genomförd härordning i sin helhet förlägges till *Hälsingborg*.

Hälsingborg den 22 december 1914.

Axel von Matern.
Arméfördelningschef.

L. Lilliehöök.

Rätt avskrivet intyga:

E. Karlson.

K. Eliason.